

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

דבר מואמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת ויגש תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 411

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

להשוב מסלול מחדש...

מזה שנים רבות שלוו הפעילות של 'בני אמונים' נע סביב המנהג העתיק של אמירת 'ברכות השחר' בחברותא מדי בקר. המאמצים והמשאבים הרבים שהשקעו בהחדרת ענין זה בקרב שלומי אמוני ישראל, זכו בחסדי שמים לשאת פרות נפלאים.

מאז ועד עתה זכיתי לפגש יהודים רבים המדברים בהתרגשות על הפעילות הענפה, כאשר רבים מהם מתארים בפניי בהתפעלות את השנוי המדהים שחל בזכותה אצל ילדיהם. בכל פעם שאני שומע תאור שכזה אני שואל את בן שיחי: "ומה אתה...?" הלא האמן היא זו שהופכת את הברכה למשלמת (זה"ק עקב רעא א) - האם אתה פטור מלהודות לבורא עולם בשלמות? הרי עגית אמן פותחת שערים בפני תפלתך (שם בילך רפה ב) - האם אתה מותר על הזכות העצומה הזו?

ועל כן עולה השאלה: אם כה משתבח אתה בבנך שמקפיד על הנהגה נפלאה זו, כיצד הוא יתמיד בה, בשעה שהוא רואה שאתה עצמך אינך מקפיד על כך?

ואולם, כבר אמר החכם כי כח ההרגל חזק מכת ההגיון. אנו יודעים עד כמה האמן חשובה ומתפארים בילדינו שזכו להקפיד על כך, אולם אנו כבר התרגלנו לפעול בצורה אחרת...

אלא שהאמת היא שבדינו הבחירה לשנות את הרגלנו; על הפסוק (שמות ט ה): "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי, מפרש רש"י: "אם עתה תקבלו עליכם - יערב לכם מפאן ואילך, שכל התחלות קשות". אם נתעורר להתבונן בחשיבותן העצומה של אמירת ברכות ועגית אמן, הרי שממילא נרצה להצטרף למעגל העצום של המודים לבוראם מדי בקר באמירת ברכות המשלמות בעגית אמן אחריהן, ואחרי ההתחלה הקשה, ללא ספק גם תערב לנו הנהגה זו עד מאד.

שבת שלום ומברך,

א' תמוז תשפ"ב

לפי שהיו עובדים לאלהות הרבה. יעקב - שבועים היו לו, והכתוב קורא אותן 'נפש' לפי שהיו עובדים לא-ל אחד" (רש"י, בשם מדרש ויק"ר ד טו).

בכל בקר אנו מברכים בברכות השחר: "שלא עשני גוי". ויש לתמה, הלא לשון 'גוי' נאמרה אף כלפי עם ישראל, ככתוב (שמואל ב ז כג): "ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ?"

לפי דברי המדרש שהביא רש"י תרץ רבי שלמה קלווגר:

כלפי עם ישראל העובדים כלם לה' אחד, אין התאר 'גוי' מתאים אלא בהצטרפם יחד, לפי שכל אחד מהם הוא חלק מן הכלל ואינו נחשב בפני עצמו, כפי שכלל הכתוב את כל 'בית יעקב' כ'נפש' אחת. ורק כלפי בני אמות העולם העובדים לאילילים רבים, אפשר לכנות כל יחיד ויחיד כ'גוי' בפני עצמו. מעתה, כאשר מברך היחיד 'שלא עשני גוי', כוננתו ברוחה - שלא עשני כבן אמות העולם שכל יחיד מהם נחשב 'גוי' בפני עצמו (שו"ת 'האלף לה שלמה' סי' לד).

הפרת טובה -

מאה פעמים ביום

"ויאמר יעקב אל פרעה מי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם" (טו ז)

בעל ה'חזקוני' הביא בשם מדרש: "למה חיי יעקב פחות מאביו ל"ג שנים? אלא, אמר לו הקדוש ברוך הוא: אני הצלתה מלבן ומעשו ומשכס והחזרתי לך דינה ויוסף, ואתה אמרת 'מעט ורעים היו ימי חייך?! חייך אני נוטל מהם כפי חשבון התבות שאמרת, והם ה"ג תבות שיש מ'ויאמר פרעה אל יעקב' עד 'בימי מגוריהם'".

כדי לעורר את לבנו להכיר בטובות הרבות שהבורא יתברך מרעיף עלינו בכל יום, תקנו לנו חקמים לברך בכל יום 'מאה ברכות' ולפרט באמצעותן הודאה על כל אחד ואחד מהחסדים והטובות המרעפים עלינו. וכך נכיר בטובות הרבות שהבורא יתברך עושה אתנו, ולא נחשב חלילה כ'כפווי טובה' (מבית אברהם).

לפתח בהזכרת זכות אבות

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באוני אדני" (מד יח)

דרש רבי יוסף ישראל דייטש אב"ד באלשא-ארמוט:

מובא במדרש ('לקוט ראובני' לה לה) כי המלה 'שוה' מרפכת משלוש האותיות שנוספו לשמותיהם של שלשת האבות; ה"א של 'אברהם' שנקרא בתחלה 'אברם', ש"ן של 'יצחק שנקרא אף 'שחק' (תהלים קה ט), ונ"ו של 'יעקב' שנקרא גם 'יעקוב' (ויקרא כו מב).

על פי זאת נתן לפרש כי לכה נרמזה המלה 'שוה' בסופי התבות: "ויגש אליו יהודה" (ראה בעל השו"ס). ללמדנו שלא היה יהודה נגיש לדבר קשות עם יוסף, אלמלא נשען על זכות אבות.

מאותה הסבה אף נרמזה המלה 'שוה' בתחלת ברכת 'ברוך שאמר' בראשי התבות: "שאמר והיה העולם"; כפי שאנו פותחים את תפלת שמונה עשרה בהזכרת זכות אבות, כך אנו פותחים את הברכה הפותחת את התפלה כלה בהזכרת זכות אבות (בן גרני).

'יתגבר כארי... לעבודת בוראו'

"וישלח את אחיו וילכו ויאמר אלהם אל תרגזו בדרך" (מה כד)

אמר האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב:

מאז ומקדם נהגו הצדיקים להפרד לשלום מרואי פניהם בברכת: "זייט געזונט און שטארק" [היו בריאים וחזקים]. יש לדעת כי בברכה זו טמונה משמעות עמקה. שכן אמרו חכמים (ברכות לא א): "לא יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה, שמתוך כך זוכרהו". וכדי לקיים זאת ברכו הצדיקים בברכה האמורה: "היה בריא וחזק", כדי שתוכל לקיים את ההלכה הפותחת את השלחן ערוך - "יתגבר כארי לעמד בבקר לעבודת בוראו" (שי"ח צדיקים' עמ' שפה).

'שלא עשני גוי' -

ברכה ליחיד

"כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבועים" (מו כז)

"עשו - יש נפשות, והכתוב קורא אותן (לעיל לו ו): 'נפשות ביתו', לשון רבים,

השעור שנרפש ב'בנק הבטחון'

זה. נראה היה כי בעל הבנק עומד להפגס לעמות לא נעים עם בעל החוב. אלא שאז נכנס למקום איש הדור מראה, לבוש במדי צבא מצחצחים המעטרים באותות שונים ומשונים. היה זה מפקד בכיר בצבא שנגש לבעל הבית, הוציא מכיסו עשרת אלפים רבל במזמן, לא פחות ולא יותר, ובקש להפקידם בידו למשך ששה חדשים.

"נקראתי להתיצב ולשרת בארמון הקיסר שבפטרבורג הבירה", הסביר המפקד, "וכיון שאני חושש להטלטל במסע ארץ כשבדי סכום כסף כה גדול, אני מבקש להפקידו בידך".

נשא בעל הבנק את כפיו בהודיה לה' על שזמן לו את הסכום הנדרש לפרעון השטר, העביר את הכסף לידי מחזיק השטר שהמתין עד כה, ורק אז התפנה לגשת לאורח שהמתין בסבלנות בצד האולם.

"הנה עתה התפנית אליך", פנה המארח לאורחו שעדן היה המום מהמראה שנגלה לעיניו, "בא עמי ואראה לך את מקור עשרי", אמר לו.

צעד המארח למשרדו, ואחריו צעד התלמיד כשהוא סקרן לדעת עד כמה גדול יהיה האוצר שעומד המארח להראות לו. נטל המארח ממגרת השלחן קפסת מתכת קטנה, פתח אותה לרוחה ושלף ממנה את ספר 'חובות הלכות'. אחר דפדף העשיר בספר הישו, פתח ב'שער הבטחון' וספר לאורחו:

"דע לה, ידידי, כי בכל יום ויום אני שב ולומד שער זה, ומיד לאחר הלמוד אני פונה לרבונו של עולם ונושא לפניו תפלה מיחדת, וזהו תכנה:

'רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך, כי מיום שהתחלתי לעסק במסחר לא עשיתי דבר בלי לשתף אותך, ומעולם לא דאגתי את דאגת המחר - כיצד אפרע הלואה פלונית או אחרת, בוטח אני בה בלב שלם כי בידך לעוזרני ולמלא את כל מחסורי, אנא היה עמי תמיד שאוכל לעמוד בכל התחייבותי!"

זהו סוד הצלחתי ומקור כחי. גם כשקפתי ריקה, מתהלה אני שלו ורגוע מתוך בטחון בבוראי, ככתוב (תהלים לב י): 'והבוטח בה' חסד יסוכבנו".

לאחר שעור כה נפלא מיהודי שהפך את מדת הבטחון לחלק בלתי נפרד מחייו, נפרד האורח לשלום ממארחו ושב לביתו ולרבו.

אמרי יעקב' מצא

שלחן מהדר, ולפניו משטרף תור גדול של ממתנים, הרוכשים ופודים אצלו שטרות ונרות ערך שונים.

'בנק' של ממש...

המום ומבלבל עמד התלמיד על מפתן האולם המפאר כשמחו תפוס בהרהורים; היתכן כי לכאן שלח אותו רבו? היתכן כי עשיר זה שזכר בעליל כי אינו יודע מחסור מהו, יוכל ללמוד את גדר הבטחון וההשתדלות!?

מכל מקום נאמן היה הגר"ח בעיני תלמידו כי בודאי לא שלח אותו לכתבת שאינה נכונה, ומתוך אמון זה פסע התלמיד פנימה אל תוככי האולם המפאר.

עם הפנסו התקרב התלמיד לכוון בעל הבית והגיש לו את מכתב הגר"ח. האיש קרא במהירות את הכתוב במכתב והשיב כי כיון שהוא עסוק עתה בשרות לקוחותיו, הוא אינו פנוי פרוג לשיחה ארכה. לפיכך, מוטב שימתין עד שישם לטפל בממתנים הרבים, ולאחר מכן יתפנה לשוחח.

ישב אפוא התלמיד על אחת הכרסאות המהדרות בפנת האולם והמתין עד שהעשיר יתפנה. בינתיים צפה מהצד במעשיו של בעל הבית ובאפן ששרת את לקוחותיו הרבים.

לקראת הצהרים נכנס למקום אדם ובידו שטר על סך עצום של עשרת אלפים רבל. הוא נגש לבעל הבית, הראה לו את השטר שבו נכתב כי היום הוא זמן פרעונו ודרש

נחרצות לקבל את הכסף במלואו.

חושיו של התלמיד נדרכו; לאחר טפול בעשרות לקוחות היתה הקפה ריקה ממוזמנים, והוא היה סקרן לדעת כיצד יתמודד בעל הבית - בעל הבטחון - במציאות שעמדה בפניו?

הקשיב התלמיד, והנה הוא שומע את בעל הבית אמר ללקוח: "ידידי, יום הפרעון אמנם הגיע, אך הוא טרם הסתיים. המתן נא עד סוף היום ובעזרת ה' יתברך תקבל את כספי במלואו".

בעל השטר נאלץ להמתין, וגם התלמיד המתין בצפיה לראות כיצד יפל דבר. שעתים נוספות חלפו. השעון כבר הראה על השעה שתים בצהריים. יום העבודה התקרב לסימו, והלקוחות פרושו בזה אחר

רבי חיים מוולוז'ין, בעל הנפש החיים, נודע בגדלותו הרבה במדת הבטחון. בספריו הנודעים עסק רבות בטיבה של מדה זו, ובשיחותיו עם תלמידיו ודורשי עצתו הרבה לחזקם ולהמליץ להם להחזיק במדה הבטחון בכל מאדם.

מעשה היה שנגש אליו אחד מתלמידיו הקרובים ובקשתו בפיו: "למדני הרב כיצד על הבוטח בה' לנהג בחיי המעשה, ומהי ההשתדלות הסבירה המטלת עליו?"

כתשובה הוציא הגר"ח פסת נייר ממגרת שלחנו ורשם עליה: "לתלמידי הקורא... אחלה נא פניך כי תואיל ללמד מוסר

המום ומבלבל עמד התלמיד על מפתן האולם המפאר כשמחו תפוס בהרהורים; היתכן כי לכאן נשלח בידי רבו? היתכן כי עשיר זה שזכר בעליל כי אינו יודע מחסור מהו, יוכל ללמוד את גדר הבטחון וההשתדלות!?

מבנה ישיבת וולוז'ין כיום

פתק זה, כיצד על הבוטח בה' לנהג הלכה למעשה".

הגר"ח חתם על המכתב, הגישו לתלמידו ואמר לו:

"אם רצונך לקנות את מדת הבטחון הלכה למעשה, סע נא לביתו של תלמידי משכבר הימים המתגורר באחת העירות שבדרום רוסיה הגדלה, והוא 'למדך'".

נסע התלמיד דרך ארפה עד שהגיע אל העירה המדברת. בהגיעו אליה התענין מפי בני המקום על מקום מגוריו של תלמיד הגר"ח, והם הראו לו את הדרך למתחם שבו כמה בתי אבן מרשימים שמראם העיד על עשרו של בעליהם. באחד מהבתים במרכזו של אולם גדול ומפאר מצא את בעל הבית ישוב לצד

בְּרֵכָה אֲמוּנָה

מבט מרומם על סדר הברכות

ברכת 'מעריב ערבים'

מהות הברכה

ברכת 'מעריב ערבים' שנקבעה ראשונה בסדר ברכות קריאת שמע של ערבית, מקבילה לברכה הראשונה שבסדר ברכות קריאת שמע של שחרית - ברכת 'יוצר אור'. שכן בשתייהן אנו מודים על חלופי הזמנים; בברכת 'יוצר אור' אנו מודים על אור המאורות המאפשר לאדם לצאת מביתו ולעשות כל צרכו, ואלו בברכת 'מעריב ערבים' אנו מודים לקדוש ברוך הוא על החשך השולט בלילה ומאפשר לבני אדם לניח מעמל יומם ('אבודר'הם' ברכות קריאת שמע).

מכל מקום תפקודו להזכיר בשתי הברכות הן את האור והן את החשך; גולל אור מפני חשך וחושך מפני אור" - בברכת 'מעריב ערבים', ו"יוצר אור ובוצר חשך" - בברכת 'יוצר אור', זאת כדי להוציא מדעת המינים האומרים שמי שברא יום לא ברא לילה (רבנו יונה בברכות ה ב מדה"ר).

הרמב"ן (ברכות יא ב) מבאר שחכמים קבעו לברכה ברכות אלו לפני קריאת שמע לפי שזמן קריאת שמע של שחרית ושל ערבית תלוי בהתחדשות האור ובשקיעתו.

מקור הברכה

תקנו חכמים שהקורא קריאת שמע של ערבית צריך לברך שתי ברכות לפניה ושתיים לאחריה (ברכות יא א). אף על פי שאנו פוסקים שתפלת ערבית רשות ואינה חובה כתפלת שחרית ומנחה (רמב"ם תפלה א ו), מפל מקום ברכות קריאת שמע של ערבית הן חובה גמורה ('שבולי הלקט' סי' נב בשם רש"י).

לפי דברי הפוסקים שחשוב מכסת מאה הברכות שעל האדם לברך מדי יום - מתחיל מהלילה - מצאת הפוסקים של אמש ועד צאת הכוכבים שלמחרת (ראה שו"ת בצל החכמה ח"ד סי' קנה), נמצא שבברכה זו היא הראשונה בסדר 'מאה הברכות' שתקנו חכמים לברך מדי יום.

תשע פעמים השתנה סדר מהלך המאורות

כתב הר"ק'ח' שבברכה זו יש את כל אותיות האל"ף-ף-בי"ת, חוץ מהאות טי"ת, רמז לכך שתשע פעמים שנה הקדוש ברוך הוא את מהלכם הקבוע של המאורות וכדלהלן:

- א. בימי המבול שנה את סדר זריחת השמש, שזרחה במערב ושקעה במזרח (סנהדרין קח א). ב. לאחר שיעקב נאבק עם המלאך זרחה לו השמש קדמ (זמנה כדי לרפאו) (שם צה ב). ג. כשעבר יעקב אבינו בבית אל, בדרך לחרון, שקעה לו השמש קדמ (שם). ד. במכת חשך היה חשך אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים (שמות י כב, וראה רבנו בחיי שם כא). ה. בשעה שגלחם משה בעוג מלך הבשן התעכבה החמה מלשקע (תענית כ א; רש"י דברים ב כה). ו. בשעה שגלחם יהושע בחמשת מלכי האמורי התעכבה החמה מלשקע (יהושע י ב). ז. ביום שמת אהז הרשע מהרה החמה לשקע עשר שעות קדמ (זמנה סנהדרין צו א). ח. ביום שנרפא חזקיהו התארף היום בעשר שעות (שם). ט. במעשה הנודע בנדימון בן גוריון התעכבה השמש מלשקע, כדי שמענות המים שלווה ותמלאו לפני שיעבר הזמן שנקבע לכך (תענית כ א).

בגנת אמן

אמת שיש לשבח את ה' על שהוא מעריב ערבים ומאפשר בכך לבני אדם לניח מעמל יומם (ראה לעיל מדור 'מבנה הברכה').

מבנה הברכה

ברכת 'מעריב ערבים' פותחת ב'ברוך' ומסיימת ב'ברוך'. לפני חתימת הברכה יש שמוסיפים ואומרים: "א-ל חי וקים תמיד ימלך עלינו לעולם ועד" (כנסת אשכנז שהובא בטור אר"ח רלו). חכמים קבעו שצריך לומר מעין החתימה סמוך לחתימה; את שיותה של תוספת זו לחתימה באר הרא"ש, כי בעת שתכון מלכות ה' בעולם יהיה אור לצדיקים וחשך לרשעים (זכריה יד ו), ונמצא שבתוספת זו כלול הענין של חשך ואור שהם ענין החתימה (טור שם; משי"ב שם ב).

תוספת זו יש להסתפק אם היא נאמרת בלשון בקשה או בלשון שבח - שמצהירים אנו על אמונתנו שבקורבן נגאל וימלך ה' עלינו לעולם ועד (נוטרי אמן ח"ב עמ' לח וראה מג"א רלו ד). אף על פי ששל ברכות שיש בהן שבח ובקשה, יש לכוון בענין אמן עליהן: 'אמת' הוא השבח שאמר המברך ו'הלוא' שתתקיים הבקשה (משנ"ב ככד כה), בענין אמן על ברכה זו יש לכוון 'אמת' בלבד, שכן גם אם נסבר שתפלת "א-ל חי וקים..." נאמרת בדרך בקשה, הרי בכל מקרה תפלה זו אינה כלולה בחתימת הברכה (שם בשם בעל 'שבט הלוי').

אחת שאלתי

שאלה בהלכות ברכות ואמן

היכן מצינו אזכור לברכת 'מעריב ערבים' בספר תהלים?

השאלה והתשובה מעלון פרשת וישב

השאלה: מאלו ברכות פוטרת ברכת 'אהבה רבה'?

התשובה: המאירי (ברכות יא ב) כותב שבברכה זו פוטרת מברכת: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו על מצות קריאת שמע", ומי שאינו יודע לברך ברכה זו עליו לברך: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו לקרא את שמע", לפני שקורא קריאת שמע.

עוד נפסק להלכה (שו"ע אר"ח מז ז) שמי שלא ברח 'ברכות התורה' עד שלא אמר ברכת 'אהבה רבה', שוב לא יברך ברכת התורה, שכבר יצא ידי חובתו בברכה זו.

תשובות נתן לשלח לפקס
שםספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

בין הפותרים נכונה יגול ש"ס עז והדר מתמידים. ההגדרה לתקנים מדי שבוע ביום חמשי שלאחר הופעת העלון. התשובה ושם האזנה יפסקמו א"ה בעלון פרשת שמות.

הזוכה בהגרלה שהתקיימה בין שולחי התשובות לעלון וישב הוא שמעון לנדסבוים מאלעד

וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו

אמן פותחת שערי ברכה

בזהר הקדוש (וילף רפה ב) מובא כי בזכות עֲנִית אָמֵן בְּכוּנָה, נפתחים למעלה שערי ברכה וטובה ומתעוררת שמחה בכל העולמות, ואלו דבריו: "וכד [וכאשר] ישראל לתתא [למטה], משמרין לאתבא [לענות] אמן, לכוון לבייהו כמה דאצטריך [לכוון לבם כמו שצריך], כמה פתחין דברכאן פתיחין להו לעילא [כמה פתחי ברכה פתוחים להם למעלה], כמה טבאן משתכחין בכלהו עלמין [כמה טובות נמצאים בכל העולמות] כמה חדו בכלא [כמה שמחה בכל מקום]."

בכך באר בעל ה'דברי ישראל' ממוז'ז'ץ את הסבה שאנו חותמים את בקשות 'הרחמן' הנאמרות בסוף ברכת המזון במלים: "פן יברך אותנו כלנו יחד בברכה שלמה ונאמר אמן"; לכאורה למי אנו פונים כאן בהכרזת 'ונאמר אמן'? אולם לדברי הזהר הקדוש שאמן פותחת את שערי הברכה יש לומר שכך אומרים אנו בסיום בקשותינו: "פן יברך אותנו כלנו יחד בברכה שלמה" בזכות: "ונאמר אמן" - ההקפדה לענות אמן על ברכות ('דברי ישראל' פר' נח).

אין בעולם די שֵׁכר לאמן אחת

המגיד רבי מרדכי דרוק היה מרבה להחדיר בשומעיו את גדל השֵׁכר שֶׁמִקְבֵּל הָאָדָם בְּעִבּוּר כָּל אָמֵן שְׁעוּנָה. פעם עם סיום דרשתו נגש אליו יהודי שהחיים לא האירו לו פנים ואמר לו: "רבי, אם כה גדולה היא מעלתה של עֲנִית אָמֵן, במטותא, יתנו לי משמים שכרה של אמן אחת בעולם הזה, ושֵׁכר יתר האמונים ישמר לי לעולם הבא..."

פתח רבי מרדכי פיו בחכמה והשיב: "רבי יהודי, דומה אֵתָה לִילָד קָטָן שֶׁנֶּגֶשׁ לְקִיּוֹסֶק לְרַכֵּשׁ סְכָרִיּוֹת כְּשֶׁבִידֵי הַמַּחְאָה בְּשׁוּי מִיַּלּוּן דּוֹלָר; דַּע לָךְ שֶׁהַשֵּׁכֶר עַל עֲנִית אָמֵן אַחַת הוּא כֹּה גָדוֹל, עַד שֶׁאֵין כָּל אִפְשָׁרוֹת לְשַׁלְּמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה!" (מפי אחד השומעים).

למערכת וְכָל מְאֻמִּינִים,

ראשית אצין שאני נהנה מאד מעלונכם המיוחד, במיוחד לאחר התחדשותו המברכת. בעקבות בקשתכם לשתף בספורים אישיים על כחה של עֲנִית אָמֵן, כהבטחת חכמים שפחה רב לקרע גזר דינו של אדם, רציתי לשתפכם בספורי האישי. זאת כדי לקיים את דברי הפסוק (תהלים קט ל): "אודה ה' מאד בפי ובתוף רבים אהללנו".

במשך כמה שנים צפיתי לזכות בזרע של קימא. רבות בקשתי והתפללתי על כך, אך הישועה התעכבה. באחת מהשעות הקשות שחוויתי, שמתי פעמי לביתו של אחד מגדולי ירושלים כדי להתברך מפיו ולדרש בעצתו.

הרב ברכני, ובד בבד הציע לי להקפיד ולהדר יותר בעֲנִית אָמֵן בְּכוּנָה. הוא הסתייע בדברי רבנו בחיי ב'כד הקמח' (ערך אמונה) שאין האדם נקרא צדיק אלא מכת עֲנִית אָמֵן, כפתיב (ישעיהו כו ב): "צדיק שומר אמונים", והרי הצדיקים זוכים לשמירה ופקידה מיחדת, כפי שאנו אומרים בתפלת 'ברוך שמה': "וליהו אגא פקידא בגו צדיקיא למרחם עלי..."

שמעתי לדבריו ולעצתו ומאז אני מקפיד להתחיל את יומי בעֲנִית אָמֵן אַחַר בְּרוּכֹת הַשַּׁחַר, ובמשך כל היום נותן לב להיות 'שומר אמונים' - לענות אמן כראוי בחזרת הש"ץ ובכל הברכות הנאמרות סביבי. בחסדי שמים ראיתי ישועה גדולה. לאחר מעט יותר משנה נולדו לי תאומים בחסד ה'. כיום הם בני שלוש, ברוך ה', ואנו רווים מהם מלוא הכף נחת יהודית.

ישר כח על פעלכם הרב,

ש.ו.

ירושלים.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102 או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

בית הקברות היהודי בפאדובה

הרמ"ד ואלי

ז' בטבת תקל"ז

המקבל רבי משה דוד ואלי, מרבני פאדובה שבאיטליה, היה נאמן ביתו ותלמידו המבהק של הרמח"ל. חבר פרוש מקיף על כל התנ"ך, שממונו נתן ללמד על גדולתו וחכמתו וידיעותיו המפלאות בכל חלקי התורה.

קברו של הרמ"ד נמצא בעיר פאדובה, ועל מצבתו נחקק: "מצבת קדש, נבר חכם בעז, איש אמונות, מעלת החבר הרופא המקבל האלקי כמהה"ר משה דוד ואלי זצ"ל... מאס בכל כבוד יקר תפארת, מצא במונותו פאר וכתר, משכיל בכל חכמה, צפנת פענח לשמור רצון הצור ותם וישר, עתה עזב חלדו בלב בוטח, לקנות בעמלו שכר ואשר".

ברכה עד בלי די

את הכתוב (משלי כח כ): "איש אמונות רב ברכות", פרש רבנו: בכל פעם שאדם עונה אמן, הרי הוא מביא על עצמו רב ברכות והשפעות טובות, מכחם של שמות הקדש הנרמזים בגימטריה של המלה אמן. בפרושו לישעיה (כד ט) הוסיף והביא רבנו רמז לקב: המלה אמן היא ראשי התבות של הכתוב (שם): "ארבות מפרום נפתחו", ללמדך שעֲנִית אָמֵן פותחת את ארבות השמים להריק ברכה עד בלי די למקפיד על כך.

יהודי יקר! חברך עומד לברך? הזדרז לענות אמן אחר ברכתו. זריזים מקדימים למצוות...